

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-04/25-01/1

URBROJ: 65-25-2

Zagreb, 3. siječnja 2025.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 11. stavka 3. Zakona o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne novine, broj 81/13) u prilogu upućujem *Izvešće predsjednika Vlade Republike Hrvatske o održanom sastanku Europskoga vijeća, 19. prosinca 2024. i sastanku na vrhu Europska unija – zapadni Balkan, 18. prosinca 2024.* koje je dostavljeno predsjedniku Hrvatskoga sabora, aktom od 2. siječnja 2025. godine.

PREDSJEDNIK

Gordana Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/24-07/449
URBROJ: 50301-21/21-25-2

Zagreb, 2. siječnja 2025.

Hs**NP*022-04/25-01/1*50-25-1**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB

Primljeno:	03-01-2025				
Klasifikacijska oznaka	022-04/25-01/1		Org. jed.	65	
Uredžbeni broj:	50-25-1	Pril.	1	Vrijednost	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Izvješće predsjednika Vlade Republike Hrvatske o održanom sastanku Europskoga vijeća, 19. prosinca 2024. i sastanku na vrhu Europska unija – zapadni Balkan, 18. prosinca 2024.

Na temelju članka 11. stavka 3. Zakona o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima („Narodne novine“, broj 81/13.), dostavlja se Izvješće predsjednika Vlade Republike Hrvatske o održanom sastanku Europskoga vijeća, 19. prosinca 2024. i sastanku na vrhu Europska unija – zapadni Balkan, 18. prosinca 2024.

U prilogu Izvješća dostavljaju se Izjava sa sastanka na vrhu Europske unije i zapadnog Balkana i zaključci sastanka Europskoga vijeća u prosincu 2024.

REPUBLICA HRVATSKA
3. PREDSJEDNIK
Dok. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠĆE

o sastanku Europskoga vijeća, 19. prosinca 2024. i sastanku na vrhu Europska unija – zapadni Balkan, 18. prosinca 2024.

Na temelju Zakona o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (*Narodne novine, broj 81/2013*), predsjednik Vlade podnosi Izvješće o sastanku na vrhu Europske unije i zapadnog Balkana održanom 18. prosinca 2024. i redovnom sastanku Europskoga vijeća održanom 19. prosinca 2024.

U prilogu ovog izvješća su Zajednička izjava sastanka na vrhu Europske unije i zapadnog Balkana od 18. prosinca 2024. te zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na sastanku 19. prosinca 2024.

Zagreb, 2. siječnja 2025.

Sastanak na vrhu EU-a i zapadnog Balkana, 18. prosinca 2024.

Peti sastanak na vrhu čelnica i čelnika EU-a i čelnica i čelnika država zapadnog Balkana održan je u Bruxellesu 18. prosinca 2024. Na kraju sastanka na vrhu objavljena je Izjava iz Bruxellesa.

Sastanak je bio prilika za davanje novog zamaha strateškom partnerstvu Europske unije i zapadnog Balkana te promišljanje o načinima produbljivanja tog partnerstva, s ciljem uspješnog nastavka pristupnog procesa država zapadnog Balkana.

Čelnice i čelnici raspravljali su o Planu rasta za zapadni Balkan te mogućnostima koje on pruža za jačanje integracije Europske unije i zapadnog Balkana, uključujući kroz jačanje gospodarske suradnje i poticanje potrebnih reformi povezanih s pristupanjem Europskoj uniji. Kao najbliži partner regije zapadnog Balkana, glavni ulagač i glavni trgovinski partner te najveći donator, Europska unija je iznimno zainteresirana za stabilnu i prosperitetnu budućnost ove regije. Također su razgovarali o snažnijoj suradnji u nizu područja i sektorskih politika, uključujući upravljanje migracijama, te borbu protiv organiziranog kriminala i korupcije. Čelnice i čelnici razmijenili su i mišljenja o zajedničkim izazovima u kontekstu izmijenjenih geopolitičkih okolnosti, uključujući posljedice rata Rusije protiv Ukrajine na gospodarstva, društva i sigurnost država zapadnog Balkana. Čelnice i čelnici su se složili da sve navedeno ukazuje na potrebu zajedničkog suočavanja s izazovima, temeljenog na dijeljenim vrijednostima, načelima i interesima te zajedničkoj budućnosti.

Čelnice i čelnici razgovarali su o tijeku procesa proširenja te o dosadašnjim iskustvima država kandidatkinja. Ovaj je sastanak bio prilika da se sagleda trenutno stanje pristupnog procesa i individualni napredak zemalja zapadnog Balkana prema EU-u, te potakne nastavak potrebnih reformi i ukaže na korake koje svaka od ovih država treba poduzeti kako bi ispunila potrebne kriterije i tako kontinuirano napredovala na putu prema članstvu.

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković naglasio je da je, s obzirom na složene geopolitičke izazove, strateško partnerstvo između Europske unije i zapadnog Balkana važnije nego ikada. Sastanak čelnika EU-a s njihovim partnerima sa zapadnog Balkana prigoda je da se rezimira stanje u procesu pregovora, da vidimo kako koja zemlja napreduje prema Europskoj uniji i da ih potaknemo na daljnje reforme potrebne za članstvo u EU-u. Proces proširenja ostaje temelj za snažniju i sigurniju Europu, a Hrvatska njegov snažan zagovornik. Provedba reformi i ispunjavanje kriterija ostaju važan temelj za napredak na ovom putu.

Vezano uz Crnu Goru, pVRH Plenković kazao je kako su na posljednjoj Međuvladinoj konferenciji zatvorena tri poglavlja: poglavlje 7 koje se odnosi na intelektualno vlasništvo, poglavlje 10 koje se odnosi na medije i informacijsko društvo te poglavlje 20 koje se odnosi na industrijsku politiku.

Hrvatska nastavlja zagovarati europsku perspektivu zemalja jugoistočne Europe, posebno susjedne Bosne i Hercegovine. Novi institucionalni ciklus na europskoj razini prilika je za novi zamah na europskom putu BiH. U narednom razdoblju ključno je pitanje reforme Izbornog zakona.

Što se tiče energetske sigurnosti u ovom dijelu Europe, Hrvatska igra ključnu ulogu u omogućavanju stabilne opskrbe energijom srednje i jugoistočne Europe, posebice u kontekstu strateških napora EU-a da smanji ovisnost o ruskim izvorima energije. Predsjednik Vlade

Andrej Plenković posebno je istaknuo da je strateški interes Republike Hrvatske i realizacija projekta Južne plinske interkonekcije prema Bosni i Hercegovini.

PVRH Plenković je pozdravio i održavanje Međuvladine konferencije s Albanijom i otvaranje klastera 6, koji uključuje poglavlja 30. Vanjski odnosi i 31. Vanjska, sigurnosna i obrambena politika.

Sastanak Europskoga vijeća, 19. prosinca 2024.

Predsjednici država i vlada država članica Europske unije (EU) održali su raspravu o Ukrajini, globalnoj ulozi EU-a, migracijama, otpornosti i spremnosti EU-a na krize te Bliskom istoku. Europsko vijeće (EV) je podržalo zaključke o proširenju koje je Vijeće EU-a usvojilo 17. prosinca o. g.

Ukrajina

Članovi EV-a su raspravili **situaciju u Ukrajini i posljedice ruske agresije** na tu zemlju, kao i sve oblike podrške koje Europska unija i njezine države članice pružaju Ukrajini. Europskom se vijeću prethodno **obratio predsjednik Ukrajine Volodimir Zelenski**, posebno istaknuvši da SAD-u i Europi pripada ključna uloga u okončanju rata i osiguranju pravednog i održivog mira. Nastavno na Mirovni plan koji je predstavio na listopadskom sastanku Europskog vijeća, predsjednik Zelenski ponovio je svoj poziv na donošenje odluke o članstvu Ukrajine u NATO-u te dodatno ukazao na važnost napretka Ukrajine na putu europske integracije. Pozvao je na nastavak potpore obrani Ukrajine isporukom oružja, sustava protuzračne obrane te opremanjem brigada, naglasio je i potrebu za povećim ulaganjima u proizvodnju oružja u Ukrajini i Europi, te pozvao na dosljednu provedbu uvedenih sankcija i dodatno jačanje sankcijskog režima prema Rusiji dok se ne postigne potpuni i trajni mir. Zelenski se založio i za aktivnije korištenje zamrznute ruske imovine za potporu mirovnim naporima te jačanje socijalne otpornosti Ukrajine obnovom škola, bolnica i energetske infrastrukture.

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković izrazio je uvjerenje da je najvažnija poruka koju Europsko vijeće treba poslati vezano uz Ukrajinu poruka jedinstva. Europska unija podržava Ukrajinu iz prijateljskih, ali i iz principijelnih razloga potpore poštivanju međunarodnog prava i suprotstavljanja agresiji. Ta podrška je politička, ekonomska, financijska i vojna, ona je kontinuirana i ne posustaje, a Hrvatska u tome sudjeluje kao stabilan partner i pouzdan saveznik. Što se tiče mogućih rješenja, u duhu transatlantskog partnerstva i u dogovora s Ukrajinom trebaju se stvoriti preduvjeti za mir koji će poštovati međunarodno pravo, te teritorijalni integritet i cjelovitost Ukrajine. Bilo kakvo rješenje ne može se poduzeti bez i mimo Ukrajine.

EU u svijetu

Rasprava o geopolitičkim izazovima s kojima se suočava EU započeta je na neformalnom sastanku čelnika država i vlada EU-a u Budimpešti, 8. studenog o. g. Na prosinačkom sastanku EV-a čelnice i čelnici su **nastavili stratešku raspravu o globalnom angažmanu EU-a u kontekstu novih geopolitičkih realnosti, kontinuiranih kriza i dugoročnih izazova**, razmatrajući kako unaprijediti odnose EU-a s međunarodnim partnerima.

Poseban je naglasak stavljen na buduće **odnose sa SAD-om**, imajući u vidu skoro stupanje na dužnost nove administracije predsjednika Trampa. U tom je kontekstu iznesen i prijedlog o izradi Strategije budućih odnosa EU-a i SAD-a. Čelnice i čelnici su ujedno razmotrili jačanje angažmana EU-a s drugim regionalnim i globalnim akterima poput partnera na **Zapadnom Balkanu, na Bliskom istoku** – pri čemu je naglašena važnost jačanja suradnje sa Zaljevskim zemljama, Jordanom, Egiptom i Libanomom – kao i **partnerima u Aziji (uključujući Kinu), Africi i Latinskoj Americi, a ukazano je i na mogućnost dodatnoga unaprjeđenja odnosa**

s Australijom i Novom Zelandom te sa Švicarskom i UK-om. Trgovinski sporazumi, poput onoga nedavno zaključenog s Mercosurom, te suradnja u drugim područjima, kao što su sigurnost, migracije i energetika, prepoznati su kao važne poluge za jačanje uloge EU-a u svijetu i njezinih odnosa s partnerskim državama. Čelnice i čelnici su ukazali i na važnost jačanja energetske neovisnosti EU-a, njezine strateške autonomije i konkurentnosti, pri čemu su posebno istaknuli važnost automobilske i vojne industrije. Pozvali su i na diversifikaciju lanaca opskrbe te prilagodbu europskih institucija. Sve navedeno čelnice i čelnici ocijenili su ključnim elementima za ostvarenje ambicije o većoj relevantnosti EU-a u globalnim okvirima. U toj ulozi očekuju i doprinos EU-a kada je riječ o reformi multilateralnih institucija i međunarodne financijske arhitekture.

Predsjednik Vlade RH Plenković istaknuo je potrebu jačanja relevantnosti EU-a kao globalnog aktera, imajući u vidu složene geopolitičke prilike. Kao prioritarna područja izdvojio je sigurnost EU-a, uključujući stabilnost i konkurentnost njezinog gospodarstva operacionalizacijom preporuka iz izvješća Lette i Draghija, te važnost jačanja vojnih sposobnosti i obrambene industrije EU-a, što je ocijenio ključnim za nastavak pružanja potpore Ukrajini i odvratanje vanjskih prijetnji, kao i za odnose s novom američkom administracijom. Relevantnim za EU kao vjerodostojnog globalnog aktera ocijenio je i jačanje europskog stupa NATO-a. Ocijenio je da je proširenje EU-a glavna geopolitička investicija u naše najbliže susjedstvo. PVRH Plenković je istaknuo da Hrvatska podupire europski put kandidata za članstvo u EU te pozvao na snažniji angažman EU-a i stavljanje dodatnog naglaska na Zapadni Balkan, uz podršku Ukrajini i Moldovi. Pozvao je i na upućivanje jasne poruke partnerima u procesu pristupanja EU o važnosti njihove predanosti istinskim demokratskim reformama, punoj usklađenosti s europskim vrijednostima, normama i standardima te dobrosusjedskim odnosima. U tom je kontekstu pozdravio održavanje sastanka na vrhu EU-Zapadni Balkan. Kada je riječ o odnosima s međunarodnim partnerima, izdvojio je važnost odnosa sa SAD-om i Kinom kao i jačanje suradnje s UK-om. U vezi s globalnim angažmanom EU-a, pozvao je na stavljanje većeg naglaska na trgovinske sporazume te investicijske projekte kroz različite instrumente, uključujući *Global Gateway*.

Otpornost, pripravnost, sprječavanje kriza i odgovor na krize

Europsko vijeće održalo je inicijalnu raspravu temeljem **Izvješća o jačanju civilne i vojne pripravnosti i spremnosti Europske unije**, koje je, nastavno na zaključke EV-a iz ožujka 2024., izradio posebni savjetnik predsjednice Europske komisije i bivši finski predsjednik Sauli Niinistö. Izvješće stavlja naglasak na bolju koordinaciju vojne i civilne komponente i potrebu strateškog upravljanja rizicima i krizama kao imperativa u okolnostima složenih i međuovisnih izazovima s kojima se suočavamo.

Temeljem navedenog Izvješća očekuju se prijedlozi EK o daljnjim koracima, odnosno izrada Strategije pripravnosti EU-a i Bijele knjige o budućnosti europske obrane. Čelnice i čelnici su u raspravi pozdravili objavu Izvješća te dogovorili kako će detaljniju raspravu o Niinistövom izvješću i njegovim preporukama kao i prijedlozima Europske komisije o daljnjim koracima održati na sastanku u veljači 2025.

Migracije

Europsko vijeće vratilo se temi migracija kako bi nastavilo **pratiti napredak u provedbi** dogovora slijedom supstantivne rasprave i zaključaka EV-a donesenih u listopadu o. g. Podloga za raspravu bilo je pismo predsjednice Europske komisije Ursule von der Leyen o učinjenom u proteklom periodu. Čelnice i čelnici su u raspravi posebno istaknuli važnost što skorijeg predstavljanja novog zakonodavnog prijedloga o vraćanju migranata kojima nije odobren zahtjev za azil, razmatranje mogućnosti vraćanja migranata iz trećih zemalja, pozvali na dosljednost u uzajamnom priznavanju odluka o povratku te usuglašavanju liste sigurnih trećih zemalja i liste sigurnih zemalja podrijetla. Osvrnuli su se na aktualno stanje u **Siriji**, dotaknuvši i pitanje povratka sirijskih izbjeglica, te pozvali na jačanje pripravnosti EU-a za scenarij potencijalno većeg priljeva izbjeglica zbog nepredvidljivosti daljnjeg razvoja događaja u Siriji te povećane nestabilnosti na Bliskom istoku. Pozvali su na stroži nadzor izdavanja viza ruskim državljanima, podržali nastavak suradnje s Turskom te založili za daljnje jačanje i ulaganje u zaštitu vanjskih granica EU-a od kontinuiranih migracijskih pritisaka kao i hibridnih prijetnji, odnosno instrumentalizacije migracija, kako bi se stvorili uvjeti za ukidanje kontrola na unutarnjim granicama Schengenskoga prostora.

Predsjednik Vlade Plenković složio se s procjenom kako razvoj događaja u Siriji otvara pitanje mogućnosti povratka izbjeglica kao i da nastavak nestabilnosti na Bliskom istoku može lako potaknuti daljnja kretanja izbjeglica prema Europi. Istaknuo je kako Hrvatska podržava upravljanje unutarnjom i vanjskom dimenzijom migracija u skladu s ishodom opsežne rasprave EV-a u listopadu. U tom smislu ključna je provedba postojećih akcijskih planova EU-a za sve migracijske pravce kao i Pakta o migraciji i azilu. Važnu će ulogu imati i povjerenica za Mediteran gđa. Dubravka Šuica, koja će raditi na izgradnji sveobuhvatnih partnerstava s državama podrijetla kako bi se učinkovito operacionalizirao vanjski aspekt migracijske politike EU-a. Naglasio je važnost nastavka odlučne borbe protiv nezakonitih migracija, krijumčarenja i trgovine ljudima, kao i provedbu pouzdanog i funkcionalnog sustava povratka. Hrvatska se i dalje suočava s pojačanim migracijskim pritiscima zbog deficita država na zapadno-balkanskoj migracijskoj ruti u upravljanju migracijskim tokovima, kao i kontinuiranih izazova povezanih s postupcima readmisije te neusklađenosti njihovih viznih režima s viznom politikom EU-a.

Bliski istok

Čelnice i čelnici su u zatvorenom formatu raspravili **trenutnu situaciju na Bliskom istoku**.

U kontekstu brzo promjenjive situacije u ovoj regiji, čelnice i čelnici su između ostaloga raspravili kako EU može doprinijeti naporima za smirivanje napetosti, odnose između Izraela i Libanona, uključujući sporazum o prekidu vatre, humanitarnu situaciju u Gazi i ulogu UNRWA, te potrebu bezuvjetnog puštanja na slobodu svih talaca. Europsko vijeće ponovilo je predanost Europske unije međunarodnom pravu i sveobuhvatnom, pravednom i trajnom miru koji se temelji na dvodržavnom rješenju.

Čelnice i čelnici su posebnu pažnju posvetili razvoju događaja u **Siriji**. Europsko vijeće istaknulo je priliku za ponovno ujedinjenje i obnovu zemlje nakon pada Assadova režima, te naglasilo važnost uključivog političkog procesa i mirne tranzicije, poštivanja međunarodnog prava i ljudskih prava. Čelnice i čelnici također su pozvali Europsku komisiju i visoku

predstavnicu za vanjsku i sigurnosnu politiku da Vijeću podnesu mogućnosti za mjere kojima bi se poduprlo Siriju.

Ostalo

Europsko vijeće je naglasilo važnost **proširenja** EU-a kao geostrateškog ulaganja u mir, sigurnost, stabilnost i blagostanje. EV je također podržalo zaključke Vijeća EU-a od 17. prosinca o. g. o proširenju.

Čelnice i čelnici su također bez široke rasprave usvojili zaključke o Moldovi, Gruziji, hibridnim aktivnostima, slobodi, sigurnosti i pravdi, te Venezueli. Također su izrazili sućut i solidarnost sa stanovništvom Mayottea uslijed razornih vremenskih nepogoda.

Sastanak na vrhu EU-a i zapadnog Balkana

Izjava iz Bruxellesa, 18. prosinca 2024.

Mi, čelnici i čelnice Europske unije (EU) i njezinih država članica, uz savjetovanje s našim partnerima sa zapadnog Balkana, danas smo zaključili sljedeće:

1. U kontekstu radikalne promjene svjetske geopolitičke situacije, agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine i sukoba na Bliskom istoku te na početku novog ciklusa vodstva u EU-u strateško partnerstvo između Europske unije i zapadnog Balkana važnije je nego ikad prije.
2. Dijelimo zajedničku budućnost i suočavamo se s hitnim izazovima koje samo zajedno možemo prevladati. Dužni smo našim građanima izgraditi budućnost mira i blagostanja koja se zasniva na zajedničkim načelima i vrijednostima te zajedničkim interesima.
3. Budućnost zapadnog Balkana nalazi se u našoj Uniji. Ponovno potvrđujemo svoju potpunu i nedvosmislenu predanost perspektivi članstva zapadnog Balkana u Europskoj uniji.
4. Proširenje je geostrateško ulaganje u mir, sigurnost, stabilnost i blagostanje, kako je to navedeno u Izjavi iz Granade. Od našeg zadnjeg sastanka na vrhu proces proširenja odiše novom dinamičnošću i ostvaren je primjetan napredak. Ubrzanje pristupnog procesa na osnovi vjerodostojnih reformi koje provode partneri, pravednih i strogih uvjeta i načela vlastitih zasluga u našem je uzajamnom interesu.

5. EU pozdravlja odlučnost partnera sa zapadnog Balkana da poštuju ključne europske vrijednosti i načela i da se na njih obvežu, u skladu s međunarodnim pravom i ponovno izraženom predanošću prvenstvu demokracije, temeljnih prava i vrijednosti te vladavini prava. Vladavina prava, sloboda izražavanja, neovisni i pluralistički mediji, rodna ravnopravnost te jaka uloga civilnog društva ključni su za osiguravanje funkcionalne demokracije. U tom će pogledu mjere biti glasnije od riječi jer partneri preuzimaju odgovornost i provode nužne reforme, posebno u području temeljnih pitanja. EU poziva partnere da zajamče prava pripadnika manjina i jednako postupanje prema njima. Nastavit ćemo podupirati napore naših partnera u borbi protiv organiziranog kriminala i korupcije.
6. Geopolitički kontekst u Europi od svih nas zahtijeva jedinstvo i solidarnost radi odlučne podrške Ukrajini i obrane međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima. Zajedništvo s EU-om i dalje je jasan znak strateške orijentacije naših partnera sa zapadnog Balkana. EU će nastaviti ulagati u multilateralizam i surađivati s partnerima na poštovanju međunarodnog prava. U tom pogledu odajemo priznanje partnerima sa zapadnog Balkana koji su se već potpuno uskladili sa ZVSP-om EU-a i pozivamo one koji to još nisu učinili da slijede njihov primjer. Naglašavamo koliko su važni potpuna provedba i poboljšano izvršavanje mjera ograničavanja te sprečavanje njihova zaobilaženja. Izražavamo zadovoljstvo trajnom predanošću partnerâ zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici EU-a (ZSOP), među ostalim doprinos misijama i operacijama EU-a.
7. Trebamo ojačati suradnju i strateška partnerstva u upravljanju migracijama, jer je to zajednički izazov i odgovornost, kao i ključni prioritet. Iako uvažavamo postignut napredak, potrebne su daljnje odlučne mjere za usklađivanje vizne politike, borbu protiv krijumčarenja migranata, trgovine ljudima i svih oblika teškog i organiziranog kriminala. Obvezujemo se na jačanje suradnje u borbi protiv terorizma i suzbijanju nasilnog ekstremizma.
8. EU je predan približavanju zapadnog Balkana EU-u već tijekom procesa proširenja. Njegova postupna integracija već je započela u različitim područjima politika, čime se priprema teren za pristupanje, a građanima se na reverzibilan način koji se temelji na zaslugama donose konkretne koristi.

9. Plan rasta za zapadni Balkan potencijalno može udvostručiti gospodarski rast u regiji tijekom sljedećeg desetljeća. Njime će se ubrzati društveno-gospodarska konvergencija između zapadnog Balkana i EU-a pod uvjetom da partneri provedu reforme povezane s EU-om. Pohvaljujemo pet partnera na pripremi i podnošenju njihovih programa reformi koje je odobrila Komisija, a koji će biti osnova za provedbu plana rasta. Pohvaljujemo partnere koji su se već pridružili jedinstvenom području plaćanja u eurima (SEPA) i čestitamo im na tome jer će se tako smanjiti troškovi transakcija za stanovništvo. Sa zanimanjem iščekujemo da se i drugi ubrzo priključe. Izražavamo zadovoljstvo zajedničkim radom obavljenim na modernizaciji 11 prioritetnih graničnih prijelaza u regiji i potičemo ubrzani nastavak tog rada. EU računa na to da će partneri sa zapadnog Balkana unaprijediti regionalnu gospodarsku integraciju putem zajedničkog regionalnog tržišta, koje je odskočna daska i preduvjet za njihovu užu integraciju s jedinstvenim tržištem EU-a.
10. EU će nastaviti podupirati svoje partnere sa zapadnog Balkana kako bi im pomogao ublažiti učinak agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine na njihova gospodarstva, društva i sigurnost. Nastavit ćemo pružati potporu putem Instrumenta pretpristupne pomoći, gospodarskog i investicijskog plana, paketa za energetske potporu i Europskog instrumenta mirovne pomoći.
11. EU ponovno potvrđuje svoju predanost daljnjem razvoju i jačanju dijaloga i suradnje sa zapadnim Balkanom u području sigurnosti i obrane. Izražavamo zadovoljstvo time što su ove godine dogovorena **partnerstva u području sigurnosti i obrane** s prvim partnerima, kao i činjenicom da se potporom iz Europskog instrumenta mirovne pomoći jačaju sigurnost i otpornost u regiji. EU će nastaviti podupirati tu regiju u suzbijanju hibridnih i kibernetičkih prijetnji, kao i inozemnog manipuliranja informacijama i upletanja, kao što su ruski diskursi i dezinformacije o agresivnom ratu Rusije protiv Ukrajine.

12. Pomirenje, uključiva regionalna suradnja i dobrosusjedski odnosi u srcu su Europske unije. Stoga je izuzetno važno da se u dobroj vjeri i s konkretnim rezultatima provode međunarodni sporazumi, uključujući Prespanski sporazum s Grčkom i Ugovor o prijateljstvu, dobrosusjedskim odnosima i suradnji s Bugarskom. I dalje su potrebni dodatni odlučni naponi kako bi se u skladu s međunarodnim pravom i utvrđenim načelima, među ostalim s Ugovorom o pitanjima sukcesije, poticali pomirenje i regionalna stabilnost te iznašla i provela konačna, uključiva i obvezujuća rješenja za regionalne i bilateralne sporove i pitanja partnera ukorijenjene u ostavštini iz prošlosti, kao i za preostale slučajeve nestalih osoba i pitanja povezana s ratnim zločinima.
13. Činjenica da se odnosi između Prištine i Beograda nisu normalizirali, koči oba partnera. Moraju se provesti sporazumi postignuti u okviru dijaloga Beograda i Prištine uz posredovanje EU-a, a posebno Sporazum o putu prema normalizaciji i njegov Prilog. EU podsjeća na to da je preduvjet za potporu u okviru Instrumenta za reforme i rast za zapadni Balkan da strane konstruktivno surađuju u normalizaciji svojih odnosa s mjerljivim napretkom i konkretnim rezultatima.
14. EU je i dalje najbliži partner regije, njezin glavni ulagač i trgovinski partner te vodeći donator. Računamo na to da će naši partneri sa zapadnog Balkana tu činjenicu učiniti vidljivom u javnosti te da će, uz potporu strateške komunikacije EU-a, riječima i djelovanjem pokazati svoju predanost vrijednostima i reformama EU-a.
15. Sa zanimanjem iščekujemo prvi sastanak na vrhu Europske političke zajednice u regiji zapadnog Balkana, koji bi se, slijedom uspješnog sastanka na vrhu održanog u listopadu u Budimpešti, sljedeće godine trebao održati u Tirani jer je ta platforma i dalje važan forum na kojem čelnici mogu detaljno razgovarati o miru, sigurnosti, stabilnosti i gospodarskom razvoju našeg kontinenta.

***

16. Pozdravljamo usklađenost naših partnera sa zapadnog Balkana s ovom izjavom i njezinim Prilogom o rezultatima i prioritetima.
-

OČEKIVANI REZULTATI I PRIORITETI

1. JAČANJE INTEGRACIJE SA ZAPADNIM BALKANOM PUTEM PLANA RASTA

- U okviru **Instrumenta za reforme i rast za zapadni Balkan** u vrijednosti od 6 milijardi EUR svaki partner mora ratificirati ta dva sporazuma, koji su potrebni za primanje početnih plaćanja prefinansiranja.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebaju provesti svoje **programe reformi** i ostvariti napredak u pogledu uvjetovanosti utvrđene u okviru Instrumenta za reforme i rast. Jedan program reformi još uvijek nedostaje i trebalo bi ga što prije podnijeti Komisiji.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebaju nastaviti s provedbom **zajedničkog regionalnog tržišta** pod koordinacijom Vijeća za regionalnu suradnju i održati konstruktivnu suradnju u kontekstu **Srednjoeuropskog ugovora o slobodnoj trgovini (CEFTA)**.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebaju brzo ratificirati i provesti **peti sporazum o mobilnosti u pogledu pristupa visokom obrazovanju i upisa na studije visokog obrazovanja na zapadnom Balkanu** te bez daljnjih odgoda u potpunosti provesti prethodne sporazume koji još nisu provedeni. Trebalo bi što je prije moguće ratificirati sporazum o putovanju s osobnim iskaznicama koji još nije ratificiran.
- EU je spreman ispitati daljnje prijedloge za unapređivanje gospodarske integracije zapadnog Balkana s EU-om koji se podnose u okviru plana rasta, podložno tome da partneri provedu svoje programe reformi, usklade se s pravilima jedinstvenog tržišta EU-a i otvore relevantne sektore i područja svim svojim susjedima, u skladu sa zajedničkim regionalnim tržištem, uz istodobno potpuno očuvanje cjelovitosti jedinstvenog tržišta EU-a i jednakih uvjeta.

Promet

- Kako bi unaprijedili svoju integraciju, partneri sa zapadnog Balkana trebali bi na ambiciozan način nastaviti s reformama u području održivog **prometa** u skladu s preuzetim obvezama na temelju Ugovora o Prometnoj zajednici. Očekuje se da će partneri sa zapadnog Balkana donijeti nove akcijske planove za usklađivanje s pravnom stečevinom u području željezničkog i cestovnog prometa, sigurnosti na cestama, vodnog prometa i olakšavanja prometa.
- EU će podržavati **integraciju** partnera sa zapadnog Balkana u tržište **cestovnog i željezničkog prometa EU-a** na osnovi donošenja relevantne pravne stečevine EU-a, s posebnim naglaskom na reformnim mjerama u okviru programâ reformi.
- Kako bi granični prelasci bili brži, učinkovitiji, sigurniji i zaštićeniji, EU i partneri sa zapadnog Balkana trebali bi raditi na provedbi **zelenih traka između EU-a i zapadnog Balkana** s ciljem da se to primjenjuje na svim relevantnim granicama, uz potpuno poštovanje pravne stečevine i postupaka EU-a.
- U koordinaciji sa susjednim državama članicama EU-a partneri sa zapadnog Balkana trebali bi raditi na provedbi **plana za unapređenje zelenih traka, na poboljšanoj carinskoj suradnji i modernizaciji graničnih/zajedničkih prijelaza**, čime se postavljaju temelji za modernizaciju 11 prioritetnih prijelaznih točaka.
- Komisija se poziva da stavi na raspolaganje financijska sredstva u okviru **programa za siguran i održiv promet** kako bi pomogla u provedbi mjera predviđenih za 11 prioritetnih prijelaznih točaka.
- Kako bi se unaprijedila održiva povezivost, partneri sa zapadnog Balkana trebali bi uložiti dodatne napore u modernizaciju svojih prometnih **mreža** na osnovi standardâ mreže TEN-T. Trebali bi dati prednost projektima koji se odnose na proširenu osnovnu i sveobuhvatnu mrežu TEN-T, čime bi se obnovile i dodatno proširile putničke željezničke veze u regiji i prema susjedima iz EU-a. EU će podržati taj rad.

Zeleni program

- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi **u potpunosti provesti zeleni program** za regiju, uključujući obveze povezane s klimom u okviru Pariškog sporazuma, Energetske zajednice i Izjave iz Sofije o zelenom programu za zapadni Balkan. Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi se usuglasiti oko novog akcijskog plana usmjerenog na ključne reforme i projekte.
- EU će nastaviti podupirati taj rad, među ostalim u okviru projekta **EU4Green**. S obzirom na reviziju akcijskog plana partneri sa zapadnog Balkana trebali bi utvrditi strateške potrebe koje bi se mogle obuhvatiti programom EU4Green.
- EU će nastaviti podržavati regiju kako bi se njezino **kružno gospodarstvo** moglo dalje razvijati, posebno kad je riječ o otpadu, recikliranju, održivoj proizvodnji i učinkovitoj upotrebi resursa, radi zaštite njihove **bioraznolikosti** i usluga ekosustava, u cilju zaštite i obnove prirodnog bogatstva regije te **borbe protiv onečišćenja** zraka, vode i tla, pitanja koje je uzrok velike zabrinutosti građana zapadnog Balkana.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi raditi na **dekarbonizaciji** regije. EU će podržavati taj rad, među ostalim putem tehničke pomoći.
- EU će podržavati regiju u izradi i provedbi **klimatske politike i politike u području energetske tranzicije**, uključujući određivanje cijena ugljika na osnovi pouzdanog praćenja, izvješćivanja i provjere emisija kako bi se na pouzdan, troškovno učinkovit i pravedan način ubrzala zelena tranzicija i olakšala konvergencija prema sustavu EU-a za trgovanje emisijama (ETS). Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi dodatno uskladiti svoje zakone u području zaštite klime s pravnom stečevinom i donijeti nacionalne energetske i klimatske planove. Partneri sa zapadnog Balkana ostvaruju napredak u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a u području energetike kako bi svoje tržište integrirali u jedinstveno europsko tržište, među ostalim i kad je riječ o tržištu električne energije putem povezivanja tržišta.
- Kako bi se ostvarili ambiciozni i iznimno bitni ciljevi zelenog programa, korisnici sa zapadnog Balkana pozivaju se da tom projektu namijene dostatne i kvalificirane ljudske resurse.

Digitalno jedinstveno tržište

- EU i partneri sa zapadnog Balkana trebali bi i dalje raditi na integraciji u **digitalno jedinstveno tržište** EU-a te nastaviti s uključivanjem relevantne pravne stečevine u području digitalizacije.
- U skladu sa **smanjenjem troškova podatkovnog roaminga** između EU-a i partnera sa zapadnog Balkana od 1. listopada 2023., partneri sa zapadnog Balkana trebali bi i dalje provoditi dogovoreno postupno snižavanje naknada. Potrebni su daljnji naponi za razvoj dugoročnog dogovora o roamingu kojim bi se regija uključila u područje primjene EU-ovog programa „u roamingu kao kod kuće”.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi pojačati svoje napore u području **digitalne transformacije i medija**, a posebno u području reformi kibernetičke sigurnosti, i to usklađivanjem svojeg zakonodavstva [...] s Direktivom o sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava (Direktivom NIS 2) i jamčenjem sigurnog uvođenja mreža 5G sveobuhvatnom provedbom paketa instrumenata EU-a za kibernetičku sigurnost tehnologije 5G.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi ostvariti napredak u provedbi **inicijative WiFi4WB** kojom se građanima i posjetiteljima na javnim mjestima u općinama diljem regije omogućuje besplatan pristup bežičnoj mreži. Komisija će poduprijeti provedbu te inicijative u razdoblju 2025. – 2026. u okviru projekta EU4Digital.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi provesti u praksu **centre za digitalne inovacije EU-a**, koji će služiti kao centri izvrsnosti osmišljeni za pružanje stručnog znanja i pomoći malim i srednjim poduzećima u području digitalizacije pri čemu će se služiti iskustvom država članica u tom pogledu. EU će za to osigurati financiranje iz sredstava programa Digitalna Europa.
- **Protok podataka** između EU-a i zapadnog Balkana trebalo bi olakšati usklađivanjem partnera s EU-ovim standardima zaštite osobnih podataka i relevantnom pravnom stečevinom.

Industrijski opskrbni lanci

- **Partneri sa zapadnog Balkana** trebali bi nastaviti rad na tome da postanu dio vrijednosnog lanca EU-a za **kritične sirovine**, među ostalim razvojem relevantnih industrija, usklađenih sa standardima EU-a i prilikama za pristup tržištu.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi nastojati ostvariti bližu suradnju s EU-om u relevantnim industrijskim sektorima kako bi se ojačale sinergija i poslovna integracija. Tom bi se integracijom podržali nacionalni industrijski ciljevi, povećala regionalna konkurentnost i privukla održiva ulaganja u regiji.

2. IZGRADNJA ČVRSTIH GOSPODARSKIH TEMELJA ZA BUDUĆNOST I ZAJEDNIČKA BORBA PROTIV NEGATIVNIH UČINAKA AGRESIVNOG RATA RUSIJE PROTIV UKRAJINE

Energetika

- EU će nastaviti sudjelovati putem Instrumenta pretpristupne pomoći, gospodarskog i investicijskog plana, paketa za energetska potporu i Europskog instrumenta mirovne pomoći.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi iskoristiti mehanizam EU-a za zajedničku **nabavu plina i UPP-a** kako bi smanjili svoju ovisnost o ruskom plinu.
- Zapadni Balkan trebao bi iskoristiti priliku koju predstavlja otvaranje **tržišta električne energije** EU-a prema partnerima sa zapadnog Balkana, pod uvjetom da oni nastave provoditi nužne regulatorne reforme.

Gospodarski i investicijski plan (EIP)

- **Potpora koja se pruža u okviru EIP-a** sastoji se od 9 milijardi EUR u bespovratnim sredstvima iz instrumenta IPA III i do 20 milijardi EUR u ulaganjima za razdoblje 2021. – 2027., a njezina je provedba uznapredovala. EU je iz paketa ulaganja za regiju od gotovo 30 milijardi EUR dosad odobrio 5,4 milijarde EUR bespovratnih sredstava za ulaganja u vrijednosti većoj od 17,55 milijardi EUR, među ostalim za 68 vodećih projekata ulaganja u okviru EIP-a.

- Nastavit će se provedba **Gospodarskog i investicijskog plana (EIP) te zelenog programa i digitalnog programa za partnere sa zapadnog Balkana**, a trebala bi se temeljiti na najboljim praksama u EU-u kako bi se osigurala troškovna učinkovitost tih planova. Partneri sa zapadnog Balkana nastavit će pripremati relevantne prijedloge ulaganja i projekata u cilju njihove provedbe, među ostalim putem Okvira za ulaganja na zapadnom Balkanu.

3. UBRZAVANJE I DALJNJE PRODUBLJIVANJE POLITIČKE SURADNJE I SURADNJE U PODRUČJU POLITIKA EU-A SA ZAPADNIM BALKANOM, MEĐU OSTALIM U PODRUČJU ZAJEDNIČKE VANJSKE I SIGURNOSNE POLITIKE (ZVSP)

Politički angažman

- EU će **ubrzati i dodatno produbiti političku suradnju i suradnju u okviru politika s partnerima sa zapadnog Balkana**, među ostalim održavanjem redovitih sastanaka na vrhu EU-a i zapadnog Balkana, sudjelovanjem partnerâ na događanjima EU-a na visokoj razini i u redovitim dijalozima u okviru ZVSP-a, povećanjem suradnje u multilateralnim forumima i razmjenom informacija uoči i nakon sastanaka Vijeća za vanjske poslove.
- Partneri sa zapadnog Balkana, koji to još nisu učinili, trebali bi ostvariti brz i trajan napredak u cilju **potpunog usklađivanja sa ZVSP-om EU-a i njegove provedbe**, među ostalim i kad je riječ o mjerama ograničavanja EU-a i njihovu izvršavanju.

Suradnja u području sigurnosti i obrane

- EU će doprinijeti sigurnosti u regiji, među ostalim putem svoje operacije ZSOP-a **EUFOR Althea i svoje misije EULEX**.
- **Prva partnerstva u području sigurnosti i obrane** koja obuhvaćaju cijeli raspon bilateralne suradnje u području sigurnosti i obrane dogovorena su ove godine s dvama partnerima. EU je pripravan proširiti taj novi politički okvir na druge partnere koji su u potpunosti usklađeni sa ZVSP-om EU-a.

- EU će i dalje surađivati s regijom na daljnjem razvoju njezinih obrambenih sposobnosti i kapaciteta, među ostalim u okviru **Europskog instrumenta mirovne pomoći**. Dosad su tri partnera sa zapadnog Balkana dobila **bilateralnu potporu** u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći. U okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći pruža se potpora i Balkanskim medicinskim snagama. Od 2022. mjerom pomoći od 6 milijuna EUR doprinosi se ciljevima razvoja sposobnosti i kapaciteta tih stalnih snaga i zemalja koje u njima sudjeluju, a nisu članice EU-a. Od njegova osnivanja 2021. u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći zapadnom Balkanu osigurana je potpora u iznosu od 61 milijun EUR, u skladu s **uzajamnom obvezom jačanja dijaloga i suradnje u području sigurnosti i obrane**.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi nastaviti razvijati učinkovite instrumente za **regionalnu suradnju na zapadnom Balkanu u području sigurnosti i obrane**.

Izgradnja otpornosti

- **U suradnji s partnerima sa zapadnog Balkana**, i uz uključivanje regije u strukture, politike i procese EU-a, **EU će nastaviti unapređivati kolektivnu kibernetičku sigurnost**, među ostalim koordiniranim diplomatskim naporima te operativnom i tehničkom potporom.
- Partneri sa zapadnog Balkana potiče se da iskoriste **priču EU-a za kibernetičku sigurnost** u slučaju znatnih incidenata ili incidenata velikih razmjera u području kibernetičke sigurnosti. Ta pričuva bit će im dostupna nakon formalnog donošenja Akta o kibernetičkoj solidarnosti. Oni bi u tom pogledu trebali razmotriti pokretanje izmjene postojećih sporazuma o pridruživanju programu Digitalna Europa kako bi im se omogućila primjena tog mehanizma.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi pojačati napore na uspostavi **pravnih okvira za kibernetičku sigurnost**.
- Partneri koji to još nisu učinili pozivaju se da što prije imenuju **ambasadore za kibernetičku sigurnost** kako bi se dodatno omogućila suradnja u području kibernetičke diplomacije.

- **Centar za kibernetičke kapacitete zapadnog Balkana**, čiji je cilj postati regionalno središte za izgradnju kibernetičkog kapaciteta s regijom zapadnog Balkana i u njezinu korist, nastaviti će promicati regionalnu suradnju i koordinaciju u izgradnji kibernetičke otpornosti putem osposobljavanjem u području kibernetičke sigurnosti, borbe protiv kibernetičkog kriminaliteta i kibernetičke diplomacije.
- EU će pojačati suradnju s regijom u kontekstu **alata EU-a za kibernetičku diplomaciju**, osobito u pogledu alata za sprečavanje zlonamjernih kibernetičkih aktivnosti, odvratanje od njih i odgovor na njih, među ostalim putem diplomatskih mjera.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi intenzivirati suradnju s **Agencijom Europske unije za kibersigurnost (ENISA)** i **Europskim centrom za stručnost u području kibersigurnosti (ECCC)** te olakšati ulogu **Vijeća za regionalnu suradnju**.
- EU će podupirati partnere sa zapadnog Balkana u suzbijanju hibridnih prijetnji, osobito **inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama (FIMI)**, kao što su ruski diskursi i dezinformacije o agresivnom ratu Rusije protiv Ukrajine. U tom pogledu EU će dodatno ojačati suradnju s partnerima sa zapadnog Balkana kako bi se **izgradila otpornost**, među ostalim poticanjem medijske profesionalnosti i medijske pismenosti te povećanjem učinka **strateške komunikacije** o odnosima EU-a i zapadnog Balkana, a posebice o procesu proširenja.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi objektivno i nedvosmisleno **komunicirati** o EU-u i dodatno se angažirati na zatvaranju prostora za vanjsko upletanje i manipuliranje informacijama, što uključuje dezinformiranje.

Društvena dimenzija integracije u EU: međuljudski kontakti i mjere za mlade

- Osnovan je novi ogranak **Europskog koledža** u Tirani koji je studentima počeo pružati stručna znanja o temama vezanima uz EU te istodobno doprinosti širenju i iskorištavanju regionalnih stručnih znanja. Europski koledž ujedno će u veljači 2025. pokrenuti prvi diplomatski program za partnere u okviru procesa proširenja, uz sudjelovanje mladih diplomata sa zapadnog Balkana i uz potporu EU-a.

- Usklađivanje s **europskim stupom socijalnih prava** ključno je za pristup usmjeren na ljude na putu prema integraciji budućih država članica u EU. Funkcionalne strukture i institucije tržišta rada, djelotvorni sustavi socijalne zaštite i snažan socijalni dijalog ključni su za uspješan proces pristupanja EU-u.
- EU će nastaviti podupirati reforme **javnih uprava** na zapadnom Balkanu i **izgradnju njihovih kapaciteta**, prije svega bespovratnim sredstvima i povezivanjem (engl. *twinning*) te putem Regionalne škole za javnu upravu (ReSPA).
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi ubrzati provedbu **programa za zapadni Balkan u području inovacija, istraživanja, obrazovanja, kulture, mladih i sporta**.
- EU će nastaviti postupno uključivati partnere sa zapadnog Balkana u programe EU-a kao što su **Erasmus+ i Europske snage solidarnosti** te svim partnerima sa zapadnog Balkana omogućiti sudjelovanje u okviru **inicijative Europska sveučilišta** u cilju stvaranja dodatnih prilika za **mlade**.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi provesti **Garanciju za mlade** i mjere potpore inovacijama kako bi se smanjila neusklađenost ponuđenih i traženih vještina te odljev mozгова u regiji.
- **Regionalni ured za suradnju mladih (RYCO)** radit će na unapređenju suradnje i aktivnog sudjelovanja mladih na zapadnom Balkanu, podupirući dijalog u cilju pomirenja.

4. NEZAKONITE MIGRACIJE, BORBA PROTIV TERORIZMA, ORGANIZIRANOG KRIMINALA I KORUPCIJE TE PRAVOSUĐE

Upravljanje migracijama

- U provedbi Akcijskog plana EU-a za zapadni Balkan ostvaren je znatan napredak. Zahvaljujući koordiniranom djelovanju ukupni **migracijski pritisak** na zapadnobalkanskoj ruti tijekom prvih deset mjeseci 2024. smanjio se za 80 % u usporedbi s 2023. Međutim, potrebni su dodatni napor radi daljnjeg **usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a i Paktom EU-a o migracijama i azilu** jer je ta ruta i dalje aktivna.

- Zahvaljujući važnoj financijskoj potpori EU-a partneri mogu ojačati svoje migracijske sustave na temelju sveobuhvatnog pristupa kojim se uzima u obzir perspektiva njihova pristupanja. Podupire se **unapređenje sustavâ azila i prihvata, jačanje zaštite granica, borba protiv organiziranih kriminalnih** skupina i drugih kriminalnih mreža, osobito onih koje se bave krijumčarenjem migranata, i rad na vraćanju sa zapadnog Balkana u zemlje podrijetla. EU pozdravlja činjenicu da su s nekim partnerima potpisani administrativni sporazumi kojima im se dodjeljuje status promatrača u Europskoj migracijskoj mreži.
- EU izražava zadovoljstvo činjenicom da ljudi iz cijele regije zapadnog Balkana sada mogu putovati u schengensko područje **bez vize**.
- EU izražava zadovoljstvo zbog napretka nekoliko partnera sa zapadnog Balkana u brzom usklađivanju s **viznom politikom EU-a**, među ostalim u pogledu obveza preuzetih u programima reformi u okviru plana rasta, te u vezi s implementacijom novih sporazuma o statusu Frontexa. Napore u tom smjeru trebalo bi nastaviti.

Nezakonite migracije

- EU i partneri sa zapadnog Balkana i dalje će zajednički ulagati napore za potpunu provedbu **Akcijskog plana EU-a za zapadni Balkan**, među ostalim u pogledu upravljanja granicama, borbe protiv krijumčarenja migranata i trgovine ljudima, pojačanog vraćanja u zemlje podrijetla i osiguravanja pristupa međunarodnoj zaštiti za potrebite osobe.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi dodatno ojačati svoje sudjelovanje u **Europskoj multidisciplinarnoj platformi za borbu protiv kaznenih djela (EMPACT)**.
- Partneri sa zapadnog Balkana, koji to još nisu učinili, trebali bi potpisati administrativne sporazume radi stjecanja statusa promatrača u **Europskoj migracijskoj mreži**.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi ostvariti daljnji napredak u brzom **usklađivanju s viznom politikom EU-a**, osobito u pogledu zemalja koje predstavljaju rizik od nezakonitih migracija ili sigurnosni rizik za EU, kako bi se spriječila zlouporaba migracijskih sustava i sustava azila država članica EU-a.

- Partneri sa zapadnog Balkana će u bliskoj suradnji s EU-om nastaviti **unaprjeđivati svoje sustave vraćanja**, među ostalim povećanom suradnjom s ključnim zemljama podrijetla. EU će nastaviti pružati financijsku i tehničku potporu, među ostalim putem **Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex)**.
- Trebalo bi što prije sklopiti preostale sporazume o statusu kojima se **Frontexu** omogućuje raspoređivanje dodatnih timova europske granične i obalne straže na zapadnom Balkanu, a sve sporazume o statusu trebalo bi u najvećoj mogućoj mjeri iskoristiti kako bi se osigurala snažna suradnja, što uključuje učinkovito raspoređivanje osoblja Frontexa za potporu partnerima.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi dodatno intenzivirati suradnju s **Agencijom EU-a za azil i Europolom**.

Borba protiv terorizma

- EU će nastaviti surađivati s partnerima sa zapadnog Balkana u borbi protiv terorizma i nasilnog ekstremizma u svim njegovim oblicima, među ostalim kako bi se odgovorilo na prijetnje povezane s **nasilnim desničarskim ekstremizmom, nasilnim ekstremističkim sadržajem** koji se širi na internetu i **mogućim napadima na kritičnu infrastrukturu i javne prostore**.
- Novi **zajednički akcijski plan za borbu protiv terorizma na zapadnom Balkanu** bit će predložen partnerima sa zapadnog Balkana u prvoj polovici 2025. a trebao bi biti potvrđen na sljedećem ministarskom forumu EU-a i zapadnog Balkana o pravosuđu i unutarnjim poslovima.

Borba protiv organiziranog kriminala

- EU i partneri sa zapadnog Balkana nastavit će suzbijati teški i organizirani kriminal, osobito **pranje novca, korupciju, trgovinu vatrenim oružjem i trgovinu drogom**, putem suradnje koju olakšava EMPACT, usredotočujući se na najopasnije kriminalne mreže.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi pojačati proaktivno **sudjelovanje u** aktivnostima **EMPACT-a i suradnju s Europolom**.

- EU će podupirati partnere sa zapadnog Balkana u jačanju njihovih napora u provedbi relevantnih reformi i **unapređenju prekogranične suradnje u području izvršavanja zakonodavstva i kaznenog pravosuđa**, unutar regije, u Europi i šire, osobito s Latinskom Amerikom. Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi iskoristiti sve mogućnosti osposobljavanja koje pruža agencija EU-a za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi ostvariti **dobre rezultate** u istragama, kaznenom progonu i pravomoćnim presudama u predmetima povezanim s korupcijom, organiziranim kriminalom i pranjem novca, uz istodobno poboljšanje suradnje među različitim jurisdikcijama i osiguravanje prava žrtava kaznenih djela i prava osumnjičenih i optuženih osoba, u skladu s pravnom stečevinom EU-a i međunarodnim standardima.
- Tijela za izvršavanje zakonodavstva i pravosudni sustavi partnerâ sa zapadnog Balkana trebali bi se sustavno koristiti **financijskim istragama** u predmetima organiziranog kriminala i raspolagati **potrebnim ovlastima** za praćenje, identifikaciju, zamrzavanje i oduzimanje imovine, u skladu s pravnom stečevinom EU-a.
- U kontekstu razornih posljedica uporabe droga i **trgovine drogom** na zdravlje i sigurnost naših društava, EU i partneri sa zapadnog Balkana nastaviti će sa zajedničkim naporima te ih intenzivirati primjenom integriranog, multidisciplinarnog i uravnoteženog pristupa utemeljenog na dokazima, koji bi trebalo uklopiti u naše strategije za borbu protiv droga.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi uspostaviti i u potpunosti provesti u praksu **nacionalne promatračke skupine za droge i nacionalne sustave ranog upozoravanja** kako bi dodatno proširili suradnju s Agencijom Europske unije za droge, s kojom bi trebalo sklopiti dodatne radne dogovore.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi iskorijeniti **trgovinu malim i lakim oružjem i njegovo širenje** te surađivati na visokoj razini u okviru EMPACT-a u borbi protiv krijumčarenja vatrenog oružja, i to aktivnim angažmanom kad je riječ o danima zajedničkog djelovanja u jugoistočnoj Europi. EU će nastaviti podupirati zapadni Balkan, među ostalim putem dvaju nedavno usvojenih regionalnih projekata u vrijednosti od 4 milijuna EUR za provedbu Plana za malo i lako oružje za zapadni Balkan odnosno 3,8 milijuna EUR za potporu kontroli oružja općenito.

- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi nastaviti s provedbom revidiranog plana o malom i lakom oružju, koji je nedavno potvrđen na ministarskom forumu EU-a i zapadnog Balkana o pravosuđu i unutarnjim poslovima 2024. u Budvi.

Pravosuđe

- Nakon što su prvi put uvrštene u izvješće **Komisije o vladavini prava za 2024.**, četiri zemlje kandidatkinje sa zapadnog Balkana bile su pozvane na sastanak Vijeća za opće poslove u rujnu 2024. kako bi sudjelovale u raspravi o kretanjima u području vladavine prava u svakoj od njih. EU sa zanimanjem iščekuje uključivanje preostalih partnera u taj postupak nakon što se ispune potrebni uvjeti.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi donijeti ili zadržati **regulatorni i institucionalni okvir**, uključujući neovisno nadzorno tijelo za zaštitu podataka, radi učinkovite provedbe **standardâ zaštite podataka** potrebnih za operativnu suradnju s Eurojustom, u skladu sa Zajedničkim akcijskim planom za borbu protiv terorizma za zapadni Balkan iz 2018.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi unaprijediti suradnju s Eurojustom i iskoristiti sve mogućnosti koje se nude za osnivanje zajedničkih istražnih timova za prekogranične kaznene predmete.
- Partneri sa zapadnog Balkana koji to još nisu učinili trebali bi uspostaviti radne dogovore i nastaviti suradnju s **Uredom europskog javnog tužitelja (EPPO)**.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi ratificirati i provoditi međunarodne konvencije u području **pravosudne suradnje u kaznenim i građanskim stvarima**, posebno one koje su razvijene u okviru Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu.
- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi donijeti **strategije za e-pravosuđe**, ažurirati postojeće strategije i nastaviti postojano napredovati u **digitalizaciji pravosudnih sustava**, među ostalim uspostavi potpuno funkcionalnih sustava upravljanja predmetima i informacijskih sustava, uz potpuno iskorištavanje svih dostupnih sredstava.

- Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi usvojiti pravila i administrativne prakse koji su potrebni kako bi se **žrtvama kaznenih djela** omogućio **pristup pravosuđu**, osigurala nužna **potpora i zaštita** te omogućilo **sudjelovanje u kaznenim postupcima**.
  - Partneri sa zapadnog Balkana trebali bi **podupirati Eurojust** u koordinaciji istraga i kaznenog progona ratnih zločina i drugih najtežih **zločina počinjenih u Ukrajini** te pružiti doprinos u obliku stručnog znanja.
-

Europsko vijeće

Bruxelles, 19. prosinca 2024.
(OR. en)

EUCO 50/24

CO EUR 44
CONCL 6

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije

Predmet: Sastanak Europskog vijeća (19. prosinca 2024.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na navedenom sastanku.

Članovi i članice Europskog vijeća obilježili su pedesetu godišnjicu prvog sastanka Europskog vijeća.

Europsko vijeće održalo je razmjenu mišljenja s predsjednikom Ukrajine.

Sastanak na vrhu EU-a i zapadnog Balkana 18. prosinca 2024. novi je zamah strateškom partnerstvu Europske unije i zapadnog Balkana.

I. UKRAJINA

1. Danas, više od 1000 dana od početka opće invazije Rusije, Europsko vijeće ponovno oštro osuđuje agresivni rat Rusije protiv Ukrajine, koji predstavlja očito kršenje Povelje UN-a, te ponovno potvrđuje svoju kontinuiranu potporu neovisnosti, suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica. Ponovno potvrđuje i nepokolebljivu predanost Europske unije pružanju kontinuirane političke, financijske, gospodarske, humanitarne, vojne i diplomatske potpore Ukrajini i njezinu stanovništvu, dokle god i koliko god to bude potrebno. Rusija ne smije prevladati.
2. Europsko vijeće još jednom potvrđuje svoju potporu postizanju sveobuhvatnog, pravednog i trajnog mira koji se temelji na načelima Povelje UN-a i na međunarodnom pravu, u skladu s ključnim načelima i ciljevima ukrajinske formule za mir, te ističe načelo da se nijedna inicijativa o Ukrajini ne može pokrenuti bez Ukrajine. U tu će svrhu Europska unija i njezine države članice nastaviti s intenzivnim angažmanom na globalnoj razini i sudjelovati u raspravama koje utječu na sigurnost Europe.

3. Europsko vijeće preispitalo je rad na pružanju vojne potpore Ukrajini. Kako bi se Ukrajini pomoglo da se djelotvorno obrani od agresije Rusije, Europsko vijeće poziva na hitno jačanje napora, posebno u pogledu isporuke sustava protuzračne obrane, streljiva i projektila te u pogledu osiguravanja potrebnog osposobljavanja i opreme za ukrajinske brigade. Europsko vijeće naglašava važnost intenziviranja rada na dodatnoj potpori obrambenoj industriji Ukrajine i razvoju te industrije, kao i na produbljivanju njezine suradnje s obrambenom industrijom EU-a. Podsjeća na važnost provedbe svih komponenti inicijative skupine G-7 „zajmovi Ukrajini iz ubrzanja izvanrednih prihoda” (inicijativa ERA), uključujući komponentu vojnih potreba, te poziva na što skoriju operacionalizaciju odluka u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći. Također poziva Vijeće da ubrza rad na jačanju Misije EU-a za vojnu pomoć za potporu Ukrajini.
4. Europsko vijeće pozdravlja odlučnu provedbu Instrumenta za Ukrajinu. Ukupna plaćanja Ukrajini u okviru Instrumenta u 2024. iznosit će 16,2 milijarde EUR. Očekuje se da će isplate iz Instrumenta u 2025. dosegnuti iznos od 12,5 milijardi EUR. Osim toga, Europsko vijeće pozdravlja brzu provedbu inicijative ERA skupine G-7 u iznosu od 45 milijardi EUR (50 milijardi USD) za potporu trenutačnim i budućim potrebama Ukrajine u pogledu vojske, proračuna i obnove. U okviru te inicijative Europska unija u siječnju planira započeti s isplatama, u ukupnom iznosu od 18,1 milijarde EUR u 2025. I dalje će se rješavati svi relevantni pravni i financijski aspekti.
5. Europsko vijeće podsjeća na to da će se sva vojna potpora pružati uz potpuno poštovanje sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimajući u obzir sigurnosne i obrambene interese svih država članica.

6. Europsko vijeće oštro osuđuje pojačanu i ciljanu kampanju Rusije usmjerenu protiv ukrajinske energetske i druge civilne infrastrukture čiji je cilj iskoristiti početak zime kao oružje. Poziva na povećanje materijalne potpore i ubrzanje njezine isporuke kako bi se Ukrajini pomoglo da održi rad svoje elektroenergetske infrastrukture. U tom kontekstu Europsko vijeće pohvaljuje države članice, osobito one susjedne Ukrajini, za njihov izvoz električne energije u Ukrajinu i ističe potrebu da se taj izvoz nastavi povećavati. Poziva i na prioritetnu daljnju integraciju energetske sustava Ukrajine i Republike Moldove s energetsom mrežom Unije.
7. Moraju se nastaviti naponi za dodatno ograničavanje sposobnosti Rusije da vodi rat. U tom kontekstu Europsko vijeće pozdravlja donošenje petnaestog paketa sankcija protiv Rusije, koji uključuje mjere protiv „flote u sjeni”. Ujedno ponovno poziva na potpuno i djelotvorno izvršenje sankcija i na daljnja sredstva i mjere za suzbijanje njihova zaobilaženja, među ostalim putem trećih zemalja. Europska unija i dalje je spremna pojačati pritisak na Rusiju, među ostalim donošenjem dodatnih sankcija. U skladu s pravom EU-a ruska imovina trebala bi ostati imobilizirana sve dok Rusija ne okonča svoj agresivni rat protiv Ukrajine i nadoknadi joj štetu prouzročenu njime.
8. Europsko vijeće oštro osuđuje potporu trećih zemalja i aktera i subjekata u tim zemljama, kojom se Rusiji omogućuje da održi agresivni rat protiv Ukrajine. Prijenosi oružja i produbljivanje vojne suradnje između Rusije i DNRK-a i Irana te raspoređivanje vojnih snaga DNRK-a u Rusiju i njihovo djelovanje na bojištu protiv Ukrajine predstavljaju međunarodnu eskalaciju rata s ozbiljnim posljedicama po međunarodni mir i sigurnost. Europsko vijeće odlučno poziva sve zemlje da odmah prekinu svaku izravnu ili neizravnu pomoć Rusiji u njezinu agresivnom ratu protiv Ukrajine.

9. Europska unija i dalje je predana podupiranju sanacije, oporavka i obnove Ukrajine u koordinaciji s međunarodnim partnerima. U tom kontekstu bit će važna Konferencija za oporavak Ukrajine kojoj će Italija biti domaćin u srpnju 2025. Europska unija nastavit će blisko surađivati s Ukrajinom i podupirati napore koje ta zemlja ulaže u provedbu reformi na svojem europskom putu.

II. BLISKI ISTOK

10. Europsko vijeće osvrnulo se na stanje i najnoviji razvoj događaja na Bliskom istoku. Podsjeća na svoje prethodne zaključke o Bliskom istoku.
11. Europsko vijeće pozdravlja sporazum o prekidu vatre od 27. studenoga 2024. između Izraela i Libanona, nakon napora u posredovanju koje su posebno uložile Francuska i Sjedinjene Američke Države. Odlučno poziva strane da provedu prekid vatre kako je dogovoreno te poziva na potpunu i simetričnu provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1701. Europsko vijeće u tom kontekstu podsjeća na temeljnu stabilizacijsku ulogu privremenih snaga Ujedinjenih naroda u Libanonu (UNIFIL) u južnom Libanonu. Europska unija nastavit će podupirati suverenitet libanonske države, njezinu teritorijalnu cjelovitost i napore u izgradnji države, među ostalim doprinošenjem jačanju libanonskih oružanih snaga. Europsko vijeće poziva libanonske političke čelnike da poduzmu sve potrebne mjere kako bi se prevladala nemogućnost iznalaženja političkog i gospodarskog rješenja, među ostalim brzim izborom predsjednika.

12. Europsko vijeće izražava duboku zabrinutost zbog posljedica izraelskog zakonodavstva donesenog 28. listopada 2024. na sposobnost UNRWA-e da izvršava svoj mandat. Europsko vijeće ističe osnovnu ulogu UNRWA-e, koja pruža ključnu potporu civilnom stanovništvu u Gazi i široj regiji. Daljnja provedba akcijskog plana UNRWA-e od ključne je važnosti.
13. Europsko vijeće ponovno poziva na hitan prekid vatre u Gazi, bezuvjetno puštanje na slobodu svih talaca, hitno poboljšanje pristupa humanitarnoj pomoći i njezine kontinuirane raspodjele u širim razmjerima u cijeloj Gazi te trajni prekid neprijateljstava, u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 2735.
14. Europsko vijeće ponovno ističe predanost Europske unije međunarodnom pravu i sveobuhvatnom, pravednom i trajnom miru koji se temelji na dvodržavnom rješenju, u skladu s relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, u kojem dvije demokratske države, Izrael i Palestina, žive jedna uz drugu u miru unutar sigurnih i priznatih granica. Europska unija spremna je doprinijeti svim naporima usmjerenima na postizanje tog rješenja i poziva sve stranke da se suzdrže od djelovanja kojima se ugrožava njegova održivost. Europska unija nastavit će podupirati Palestinsku samoupravu kako bi joj pomogla da odgovori na njezine najhitnije potrebe, izgradi institucionalne kapacitete i provede program reformi.

15. Nakon pada Asadova zločinačkog režima u Siriji Europsko vijeće ističe povijesnu priliku za ponovno ujedinjenje i obnovu zemlje te naglašava važnost uključivog političkog procesa pod vodstvom Sirijaca kojim se ispunjavaju legitimne težnje sirijskog stanovništva, u skladu s temeljnim načelima Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2254. U tom pogledu Europska unija podupire rad posebnog izaslanika UN-a za Siriju. Neovisnost, suverenitet i teritorijalna cjelovitost Sirije unutar sigurnih granica trebale bi se, u skladu s međunarodnim pravom, u potpunosti poštovati. Europsko vijeće naglašava potrebu za time da se osiguraju poštovanje ljudskih prava, uključujući prava žena, upravljanje koje obuhvaća sve vjeroispovijesti i zaštita pripadnika vjerskih i etničkih manjina, te da se zaštiti sirijska kulturna baština. Poziva sve strane da očuvaju nacionalno jedinstvo i osiguraju zaštitu svih civila, pružanje javnih usluga te stvaranje uvjeta za uključivu i mirnu političku tranziciju te za siguran, dobrovoljan i dostojanstven povratak sirijskih izbjeglica, kako ih je definirao UNHCR. Europsko vijeće ujedno naglašava važnost borbe protiv terorizma, sprečavanja ponovnog pojavljivanja terorističkih skupina i uništavanja preostalih zaliha kemijskog oružja u Siriji. Europsko vijeće u tom kontekstu poziva Komisiju i visoku predstavnicu da Vijeću podnesu mogućnosti za mjere kojima bi se poduprlo Siriju.

III. EU U SVIJETU

16. Europsko vijeće održalo je stratešku raspravu o globalnom angažmanu i prioritetima EU-a u trenutačnom geopolitičkom kontekstu.

IV. OTPORNOST, PRIPRAVNOST, SPREČAVANJE KRIZA I ODGOVOR NA NJIH

17. Slijedom izvješća „Sigurniji zajedno: jačanje civilne i vojne pripravnosti i spremnosti Europe”, koje je predstavio Sauli Niinistö, Europsko vijeće ponovno potvrđuje važnost i hitnost jačanja otpornosti, pripravnosti te kapaciteta za sprečavanje kriza i odgovor na njih u kontekstu prijetnji koje se mijenjaju i sve većeg broja prirodnih katastrofa uzrokovanih klimatskim promjenama i uništavanjem okoliša. Nadovezujući se na Strateški program i zaključke Europskog vijeća iz lipnja 2023. i ožujka 2024., Europsko vijeće smatra da su u okviru pristupa kojim se obuhvaćaju sve opasnosti i cijelo društvo nužni pojačana i koordinirana vojna i civilna pripravnost i strateško upravljanje krizama. To bi prema potrebi trebalo postići u sinergiji s NATO-om, i to na uključiv i nediskriminirajući način i ne dovodeći u pitanje poseban karakter sigurnosne i obrambene politike određenih država članica te uzimajući u obzir sigurnosne i obrambene interese svih država članica. Taj novi način razmišljanja o pripravnosti potreban je za jačanje otpornosti EU-a, zaštitu njegovih vrijednosti, očuvanje njegova gospodarskog uspjeha i konkurentnosti te prilagodbu klimatskim promjenama.
18. Europsko vijeće potiče daljnji rad na jačanju kapaciteta EU-a i njegovih država članica za otpornost, pripravnost, sprečavanje kriza i odgovor na njih na dosljedan način, među ostalim s obzirom na buduću strategiju pripravnosti. Poziva Komisiju, visoku predstavnicu i Vijeće da nastave s radom u različitim područjima rada i djelovanjima na razini EU-a kako bi poduprli države članice, uzimajući u obzir posebnosti različitih vrsta kriza i poštujući odgovornosti i nadležnosti država članica.

V. MIGRACIJE

19. Europsko vijeće razmotrilo je napredak u provedbi svojih zaključaka o migracijama. Primilo je na znanje pismo koje je nedavno uputila predsjednica Komisije, pri čemu je posebnu pozornost posvetilo važnom tekućem radu na: vanjskoj dimenziji, provedbi donesenog zakonodavstva EU-a i primjeni postojećeg zakonodavstva, sprečavanju i suzbijanju nezakonitih migracija, među ostalim novim načinima koji su u skladu s pravom EU-a i međunarodnim pravom, hitnim naporima za omogućivanje, povećanje i ubrzavanje vraćanja, sigurnim zemljama porijekla, borbi protiv instrumentalizacije, trgovine ljudima i krijumčarenja ljudi; te sigurnim i zakonitim putovima u skladu s nacionalnim nadležnostima. Europsko vijeće pozdravlja namjeru Komisije da početkom 2025. predstavi zakonodavni prijedlog o vraćanju, poziva suzakonodavce da kao prioritet ostvare napredak u predmetima koji u sebi sadrže dimenziju migracija te prima na znanje komunikaciju Komisije o upotrebi migracija kao oružja i jačanju sigurnosti na vanjskim granicama EU-a.

VI. OSTALE TOČKE

Proširenje i reforme

20. Podsjećajući na svoje prethodne zaključke i Izjavu iz Granade od 6. listopada 2023. te u skladu sa svojim Strateškim programom, Europsko vijeće naglašava kontinuiranu važnost proširenja kao geostrateškog ulaganja u mir, sigurnost, stabilnost i blagostanje. Oslanjajući se na novu dinamiku u procesu proširenja i u skladu s pristupom koji se temelji na zaslugama, i Unija i države koje žele postati članice odgovorne su za maksimalno iskorištavanje te prilike.
21. Europsko vijeće potvrđuje zaključke o proširenju koje je Vijeće odobrilo 17. prosinca 2024.

Republika Moldova

22. Europsko vijeće pohvaljuje vlasti Republike Moldove za uspješnu provedbu predsjedničkih izbora i referenduma o uključivanju pristupanja EU-u u Ustav, unatoč hibridnim aktivnostima Rusije da potkopa demokratske institucije te zemlje. Pozdravlja predanost građana Republike Moldove europskoj integraciji.
23. Europska unija nastavit će blisko surađivati s Republikom Moldovom na jačanju otpornosti i stabilnosti te zemlje i podupiranju njezinih reformi na njezinu europskom putu, među ostalim provedbom plana rasta za Republiku Moldovu i brzim donošenjem Instrumenta za reforme i rast.
24. Europsko vijeće poziva Komisiju da hitno razmotri daljnje načine pružanja pomoći Republici Moldovi u jačanju njezine energetske sigurnosti.

Gruzija

25. Podsjećajući na svoje zaključke iz lipnja i listopada 2024, Europsko vijeće ponovno izražava ozbiljnu zabrinutost zbog djelovanja gruzijske vlade, koje se kosi s vrijednostima i načelima na kojima se temelji Europska unija. Izražava žaljenje zbog odluke gruzijske vlade da suspendira proces pristupanja te zemlje EU-u do 2028.
26. Europsko vijeće oštro osuđuje nasilje nad mirnim prosvjednicima, političarima i predstavnicima medija. Gruzijske vlasti moraju poštovati pravo na slobodu okupljanja i izražavanja te se suzdržati od uporabe sile. Sva djela nasilja moraju se istražiti, a odgovorne osobe pozvati na odgovornost.
27. Europsko vijeće ističe spremnost Unije da podupre europske težnje gruzijskog naroda i put te zemlje prema pristupanju ako gruzijske vlasti promijene tijekom svoga daljnjeg djelovanja.

Hibridne aktivnosti

28. Europsko vijeće oštro osuđuje hibridnu kampanju Rusije, uključujući sabotazu, kibernetičke napade, inozemno upletanje i manipuliranje informacijama, te pokušaje potkopavanja demokracije, među ostalim u izbornom procesu, protiv Europske unije i njezinih država članica. U tom kontekstu pozdravlja donošenje prvih uvrštenja na popis unutar mjera ograničavanja s obzirom na destabilizirajuće aktivnosti Rusije. Europska unija i države članice nastavit će jačati svoju otpornost i u potpunosti će iskoristiti sva dostupna sredstva kako bi spriječile hibridne aktivnosti Rusije, odvratile od njih i odgovorile na njih.

Sloboda, sigurnost i pravda

29. Europsko vijeće pozdravlja Odluku Vijeća da se na unutarnjim kopnenim granicama s Bugarskom i Rumunjskom i između njih od 1. siječnja 2025. ukinu kontrole osoba.
30. Europsko vijeće potvrđuje strateške smjernice za zakonodavno i operativno planiranje u području slobode, sigurnosti i pravde koje je Vijeće donijelo 12. prosinca 2024.

Venezuela

31. Europsko vijeće ponovno izražava zabrinutost zbog stanja u Venezueli. Poziva na oslobađanje svih političkih pritvorenika i poziva Venezuelu da poštuje svoje obveze na temelju međunarodnog prava. Europska unija mobilizirat će sve instrumente koji su joj na raspolaganju kako bi poduprla demokraciju te mirnu i uključivu tranziciju u Venezueli.

*

* *

Europsko vijeće nakon razornih ekstremnih vremenskih nepogoda na Mayotteu izražava najdublju sućut i solidarnost sa stanovništvom Mayottea.